

Financiële- en Huisvestingsuitdagingen van Studenten met een Jeugdzorgachtergrond in het Hoger Onderwijs: Een scoping review

Student: Ezra van der Laan (S4476328)

Begeleider: dr. L. Wieldraaijer-Vincent MSc

2e beoordelaar: dr. E. de Vries

Rijksuniversiteit Groningen

Faculteit der Gedrags- en Maatschappijwetenschappen

Bachelorwerkstuk pedagogische wetenschappen

Juni 2024

Aantal woorden: 7916 woorden

Abstract

Children who cannot remain at home due to various reasons have alternative care options after being removed from their home, such as network placements within family or friends, foster care, and residential youth care. This study examines the financial and housing challenges faced by higher education students with a background in youth care, including those from foster or residential care. Despite a desire to pursue higher education, these students often struggle with financial instability, housing issues, and lack of support. The study aims to explore these challenges and propose university support structures to improve educational equality and student outcomes. This study used a scoping review to analyze existing literature. Inclusion criteria focused on higher education students with a foster care background, recent publications, and interventions related to financial or housing challenges. Results show higher education should offer financial security and knowledge for job entry, but students with a foster care background often face significant financial needs. Studies found these students struggle with expenses such as clothing, food, healthcare, and transportation. Housing instability is a major challenge, with many experiencing homelessness or frequent moves, negatively impacting their academic performance and mental health. Despite available financial support programs, lack of awareness, stigma, and bureaucratic hurdles remain barriers. Promoting support programs, providing financial aid, and enhancing social networks are crucial for helping these students succeed in higher education.

Inleiding

Kinderen kunnen om diverse redenen in bepaalde situaties niet thuis blijven wonen. Na een uithuisplaatsing zijn er meerdere alternatieven voor opvang. Voorbeelden zijn netwerkplaatsingen, waarbij kinderen binnen de familie, vrienden of buurtgenoten opgevangen kunnen worden. Daarnaast bestaat pleegzorg, waarbij kinderen in gezinnen worden geplaatst van aangemelde pleegouders (Nederlands Jeugdinstituut, z.d.). Een ander voorbeeld is de residentiële jeugdzorg, waarbij jeugd in instellingen wordt geplaatst met begeleiders als opvoeders (Boendermaker et al., 2013). Residentiële jeugdzorg is een brede term voor uiteenlopende zorg, vaak wordt hiermee een tehuis of instelling bedoeld. De residentiële jeugdzorg is beschikbaar voor jongeren tot 23 jaar oud, waarbij zij voor deeltijd, dagbehandeling of 24 uur per dag in zorg zijn (Boendermaker et al., 2013). De fundamentele inzichten, methoden, en doelen van jeugdzorg die in Boendermaker et al. uit 2013 worden besproken, blijven relevant voor hedendaagse praktijken en beleidsvorming. Dit maakt het artikel nog steeds waardevol voor professionals en beleidsmakers. Het doel van het plaatsen van een kind in pleegzorg dan wel residentiële jeugdzorg is het bieden van een stabiele leef- en opvoedsituatie (Zoon, 2014). Als studenten op het hoger onderwijs tijd doorgebracht hebben in jeugdzorg, is de kans groter dat zij voor uitdagingen komen te staan. Voorbeelden van deze uitdagingen zijn het gebrek aan steun van mensen om hen heen, huisvestingsproblemen en financiële tekortkomingen (Bustillos et al., 2022). Deze studie onderzoekt de uitdagingen die studenten met een jeugdzorgachtergrond in het hoger onderwijs ervaren op het gebied van financiën en huisvesting, met jeugdzorg gedefinieerd als zij die (deels) in pleegzorg of residentiële jeugdzorg zijn opgegroeid. In dit onderzoek wordt het hoger onderwijs betrokken, door middel van internationaal beschikbare literatuur over universiteiten.

Uit de studie van Jones en Varga (2021) blijkt dat er veel jongeren met een jeugdzorgachtergrond zijn die de wens hebben om te studeren aan het hoger onderwijs. Dit wordt bevestigd in ander onderzoek, namelijk tussen de 70 en 83 procent van deze jongeren (Gross et al., 2023). Ondanks deze

wens en verhoogde toegankelijkheid voor studenten met een jeugdzorgachtergrond op het hoger onderwijs, lopen veel jongeren met een jeugdzorg achtergrond tegen uitdagingen aan bij de toelating van de opleiding en/of tijdens de studie, voorbeelden van deze uitdagingen zijn het gebrek aan veilige en stabiele huisvesting en financiële tekortkomingen, waardoor studenten de materialen benodigd voor het hoger onderwijs, zoals boeken en laptops, niet kunnen betalen (Jones & Varga, 2021). Volgens onderzoek van Tucker et al. (2023) maken elk jaar zo'n twintigduizend jongeren met een jeugdzorgachtergrond in de Verenigde Staten de overgang naar volwassenheid. Op het moment dat van deze jongeren verwacht wordt dat zij financieel onafhankelijk zijn, moet vaak de keuze gemaakt worden voor een vervolgopleiding. Een studie die onderzoek doet naar emancipatie bij jongeren met een jeugdzorgachtergrond geeft aan dat het merendeel van jongeren met een jeugdzorgachtergrond een opleiding willen volgen aan het hoger onderwijs (Courtney et al., 2018). Echter laat dezelfde studie zien dat slechts 30 procent van de jongeren met een jeugdzorgachtergrond zich aanmeldt voor een opleiding aan het hoger onderwijs, terwijl dit percentage voor jongeren zonder ervaring in de jeugdzorg 62 procent bedraagt (Courtney et al., 2007; Hanson et al., 2022). Bovendien laat onderzoek zien dat twintig procent van de studenten die aan een opleiding aan het hoger onderwijs is begonnen, binnen het eerste jaar uitstroomt (Hanson et al., 2022; Okpych et al., 2020). 26 procent van alle studenten met een jeugdzorgachtergrond die begonnen zijn aan het hoger onderwijs haalt een diploma (Gross et al., 2023). De redenen gegeven voor het niet beginnen of vroegtijdig beëindigen van een opleiding aan het hoger onderwijs zijn financiële uitdagingen door gebrek aan ouderlijke ondersteuning en complexe leefomstandigheden, wat de hypothese ondersteunt dat verbetering op het gebied van financiën de academische prestaties van studenten met een jeugdzorgachtergrond op het hoger onderwijs verbetert. Ook geven de jongeren aan weinig toegang te hebben tot huisvesting en geen veilige plek te hebben om op terug te vallen. Als laatste wordt genoemd dat voor de ondersteuningsprogramma's voor studenten met een jeugdzorgachtergrond, er te weinig begeleiding beschikbaar is en studenten zich niet bewust

zijn van de mogelijke hulpbronnen (Courtney et al., 2018). Het belang van financiële educatie onder studenten met een jeugdzorgachtergrond wordt hierdoor benadrukt (Tucker et al., 2023). Aan de hand van de gegeven getallen is het op zoek gaan naar werkende ondersteuningsprogramma's en interventies relevant voor deze doelgroep studenten.

In een studie uit de Verenigde Staten wordt een voorbeeld gegeven over de financiële keuzes die studenten met een jeugdzorgachtergrond maken, door de kosten van vervolgonderwijs na de middelbare school te vergelijken tussen studenten met en zonder jeugdzorgachtergrond. De kosten van het vervolgonderwijs in de studie zijn van twee- en vierjarige opleidingen van openbare en particuliere opleidingen. De resultaten laten zien dat studenten met een jeugdzorgachtergrond niet de financiële hulp ontvangen die zij nodig hebben, ook al kiezen zij vaker voor onderwijs met lagere kosten (Tucker et al., 2023). Financiën maken deel uit van de grootste praktische uitdagingen voor studenten met een jeugdzorgachtergrond op het hoger onderwijs. Ongeveer de helft van de studenten die hun opleiding voortijdig verlaten geeft als reden de hoge kosten van de opleiding voor hun uitval, deze bestaan uit collegegeld, leermiddelen en huisvestingskosten (Courtney et al., 2007). Een derde van de jongeren met een jeugdzorgachtergrond, onderzocht in de studie van Courtney et al. (2007), die nog geen opleiding is gestart aan het hoger onderwijs, geeft aan te moeten werken en de kosten van de opleiding niet te kunnen betalen, waarbij studenten zonder ervaring met jeugdzorg vaak gebruik maken van financiële ondersteuning van familie. Het artikel van Courtney et al. uit 2007 biedt een basis voor hieruit voortvloeiend vervolgonderzoek en is hierom betrokken binnen deze studie. Volgens het onderzoek van Gross (2019) is het inkomen binnen de families van studenten met een jeugdzorgachtergrond gemiddeld lager dan binnen families waar geen ervaring is met jeugdzorg. Ook geeft de studie aan dat slechts 7,5 procent van de jongeren met een jeugdzorgachtergrond het geld van vrienden of familie inzet om te kunnen studeren. Studenten met een jeugdzorgachtergrond zijn dikwijls afhankelijk van bronnen als ondersteuning voor deze financiële uitdagingen, maar doordat er weinig bewustzijn is onder studenten

met een jeugdzorgachtergrond over deze bronnen, zoeken studenten met een jeugdzorgachtergrond minder snel financiële ondersteuning dan leeftijdsgenoten (Gross, 2019). Dit heeft volgens Tucker et al. (2023) te maken met onduidelijkheid over waar studenten terecht kunnen voor financiële ondersteuning, hoe dit proces in zijn werk gaat en vragen rondom het recht op financiële ondersteuning. In dit onderzoek wordt financiële ondersteuning gedefinieerd als beurzen, vouchers, subsidies, studieleningen en overheidsbijdragen (Tucker et al., 2023). Een studie van Courtney et al. (2018) laat zien dat jongeren met een jeugdzorgachtergrond gemiddeld langer doen over het behalen van een diploma, omdat zij vaker op latere leeftijd beginnen met studeren en eerder kiezen voor parttime studeren dan jongeren zonder een jeugdzorgachtergrond. Tevens ervaren zij het als een uitdaging om balans te vinden tussen de opleiding en het werken naast deze opleiding (Courtney et al., 2018). Zelfs de laagste bedragen aan collegegeld zijn vaak meer dan 100 procent van het inkomen van een jeugdige met een jeugdzorgachtergrond (Hallet & Crutchfield, 2017). In een studie werd aan studenten gevraagd hoeveel uren zij in de week naast school werken. 74 procent werkte minimaal twintig uren in de week en 21 procent werkte veertig uren in de week (Courtney et al., 2018). Daarnaast wordt er bewijs gevonden voor een relatie in hoe meer uren een student in de week werkt, hoe groter de kans dat deze student zijn of haar opleiding verlaat voor het behalen van een diploma (Okpych et al., 2020).

Volgens Jones en Varga (2021) blijven de problemen van de studenten ongezien op de universiteiten, auteurs verklaren dit door gedrag van de studenten; het vermijden van stigmatisering en het streven naar onafhankelijkheid. Ten gevolge van een beperkte steun vanuit familie hebben studenten met een jeugdzorgachtergrond dikwijls een lagere academische voorbereiding, moeite met het opbouwen van relaties en baat bij aanvullende fondsen (Jones & Varga, 2021). Een punt van kritiek voor de studie van Jones en Varga (2021) is de generaliseerbaarheid van het onderzoek. De studie is uitgevoerd binnen één onderwijssysteem in een staat van de Verenigde Staten, resultaten zouden kunnen verschillen voor andere universiteitssystemen, staten en landen. In het onderzoek van

Crenshaw-Williams (2023) worden studenten met een jeugdzorgachtergrond beschreven als een kwetsbare doelgroep binnen het onderwijs, met hoog risico voor uitval. Factoren die bijdragen aan dit verhoogde risico zijn de academische uitdagingen waar studenten met een jeugdzorgachtergrond tegenaan lopen, zoals een vertraagde inschrijving of onvolledige dossiers. De studie van Bustillos et al. (2022) gaat verder over de gevolgen van het gedrag benoemd in de studie van Jones en Varga (2021) en wijst op het gebrek aan sociale steun bij studenten met een jeugdzorgachtergrond als cruciale bijdrage voor een hogere prevalentie van mentale gezondheidsproblemen onder deze jongeren. Het gebrek aan steun kan een factor spelen voorafgaand aan gevoelens van isolement, angst en depressie (Bustillos et al., 2022). Het gebrek aan familiale steun is een gevolg van verstoord contact tussen ouder en kind en/of doordat er geen sprake was van ouderbetrokkenheid tijdens het jeugdzorgtraject van de student (Tucker et al., 2023).

Studenten met een jeugdzorgachtergrond hebben vaak instabiliteit meegemaakt op het gebied van huisvesting en onderwijs, het verwisselen van woonplaats en school heeft negatieve invloed op het educatieve traject van de jeugdigen (Crenshaw-Williams, 2023). De instabiele huisvesting die wordt gezien bij de doelgroep, wordt beschouwd als gevolg van eerder genoemde financiële moeilijkheden en een doorgezet patroon van huisvestingsinstabiliteit vanuit hun jeugd, onderzoek van Skobba et al. (2023) benoemt hetzelfde patroon. Studenten met een jeugdzorgachtergrond kunnen tussen semesters en tijdens vakanties niet terecht bij familie voor onderdak, zoals studenten zonder jeugdzorgachtergrond dit doen. Een reguliere plek op campus is hierdoor niet geschikt voor studenten met een jeugdzorgachtergrond. Het vinden van een betaalbare en veilige woonplek is lastig en de studenten krijgen te maken met complexe regelingen met betrekking tot ondersteuning voor huisvesting (Child & Marvell, 2024).

Ook de studie van Bustillos et al. (2022) geeft aan dat studenten met een jeugdzorgachtergrond in aanraking komen met problemen rondom huisvesting en financiën, dit kan zoals eerder beschreven

het betalen van collegegeld zijn, maar simpelweg ook het doen van boodschappen. De financiële uitdagingen voor studenten met een jeugdzorgachtergrond komen door instabiele inkomsten, onbetaalde rekeningen en ontoereikende ondersteuning van overheidsinstanties (Bustillos et al., 2022). Hoewel een universitair diploma een betere kans biedt om economisch te gedijen in de volwassenheid, gaat slechts een klein percentage van de studenten die pleegzorg hebben ervaren, naar de universiteit. Diegenen die naar de universiteit gaan, ervaren uitdagingen bij het bereiken van huisvestingsstabiliteit en het voldoen aan basisbehoeften (Skobba et al., 2023). Onderzoek naar studenten met pleegzorgervaring is beperkt. Studies wijzen op huisvestingsonzekerheid als grote uitdaging. Dit probleem wordt vaak onderschat. Ondanks groeiende erkenning en steun, leiden beperkte middelen ertoe dat studenten vaak aan hun lot worden overgelaten. Huisvesting bij de overgang naar volwassenheid wordt beïnvloed door kosten en toegang tot familiebijstand (Skobba et al., 2023). Vanwege de stijgende kosten van huisvesting en collegegeld komt huisvesting instabiliteit steeds vaker voor bij kwetsbare studenten (Broton & Goldrick-Rab, 2017). Huisvesting, binnen of buiten de campus, is te duur zonder financiële steun van ouders, omdat de prijs doorgaans hoger is dan de beschikbare financiële hulpbronnen (Crutchfield et al., 2020). Onderzoek naar de huisvesting van studenten die in pleegzorg zijn geweest, suggereert dat ze waarschijnlijk buiten campus wonen. Dit kan een gevolg zijn van de eerder genoemde uitdagingen tijdens tussenperiodes (Child & Marvell, 2024). Voor studenten met pleegzorgervaring leidt gebrek aan financiële steun van familie tot geldtekorten tijdens de studie. Werken om dit te compenseren kost studietijd, wat resulteert in slechtere resultaten en een grotere kans om zonder diploma te stoppen (Crutchfield et al., 2020). Door hun residentiële instabiliteit weten studenten met een pleegzorgachtergrond vaak niet hoe ze huisvesting moeten vinden. Dit bemoeilijkt hun toegang tot onderwijs als campuswoningen of ondersteuningsprogramma's ontbreken (Skobba et al., 2023). De beschikbaarheid van op-campus huisvesting verzacht enkele van deze uitdagingen, maar sluitingen van op-campus huisvesting tijdens vakanties maken dat studenten geen onderdak meer

hebben in de betreffende periodes. Als laatste gaf de studie van Skobba et al. (2023) aan dat voor sommige studenten met een jeugdzorgachtergrond de huisvesting ervaringen juist verbeteren door naar de universiteit te gaan. Hun huisvesting ervaring als student omvatte meer stabiliteit, controle en voorspelbaarheid. De meest effectieve interventies volgens Tucker et al. (2023) zijn huisvestingsprogramma's met advies over praktische zaken zoals huurtoeslag, het vinden van huisvesting en noodhuisvesting. Financiële ondersteuning wordt ook aanbevolen, inclusief beurzen, studietoelagen, leningen en noodfondsen voor studenten met een jeugdzorgachtergrond. Daarnaast bieden mentorschappen emotionele steun, advies over financiën en huisvesting, en vergroten ze zelfredzaamheid. Tot slot wordt verbondenheid op campus vergroot om het sociale netwerk van studenten te versterken, deze resultaten ondersteunen de hypothese dat het verbeteren van de huisvestingssituatie onder deze doelgroep kan bijdragen aan hun educatieve traject (Tucker et al., 2023).

Uitdagingen op het gebied van financiën en huisvesting hebben een negatieve invloed op het academische succes van studenten met een jeugdzorgachtergrond. Zo zijn zij benadeeld tijdens het studeren wanneer ze de benodigde materialen niet kunnen betalen, moeten zij hun tijd verdelen tussen werken en leren en hebben zij meer stress dan de reguliere student (Child & Marvell, 2024).

Een studie van Jones en Varga (2021) richt zich op de ondersteuning van studenten die ervaring hebben met jeugdzorg tijdens hun hoger onderwijservaring. Er wordt onderzocht op welke manier de universiteiten de studenten steunen bij inschrijving, retentie, voortgang en afstuderen. Er wordt gekeken naar de implementatie van ondersteunende initiatieven en hoe deze zich verhouden tot Maslow's Hierarchy of Needs. De kwalitatieve studie van Jones en Varga (2021), gaat uit van de theorie van Maslow uit 1943, bestaand uit vijf behoeften, waarbij de eerste behoefte voldaan moet worden, voordat er ruimte is voor de volgende behoefte. De volgorde van de theorie volgens Maslow (1943) is:

1. fysiologische behoeften

Dit zijn basisbehoeften voor overleven, zoals voedsel, water, onderdak en slaap. Huisvesting is een fysiologische behoefte voor studenten met een jeugdzorgachtergrond, daarnaast is er geld nodig voor levensmiddelen.

2. veiligheid

Dit omvat fysieke veiligheid en zekerheid, zoals een stabiele omgeving en financiële zekerheid.

3. sociale verbondenheid

Deze behoefte omvat liefde en acceptatie van anderen.

4. (zelf)waardering

Deze behoefte omvat (zelf)respect en erkenning van prestaties. Mensen streven ernaar om zich competent te voelen.

5. zelfactualisatie.

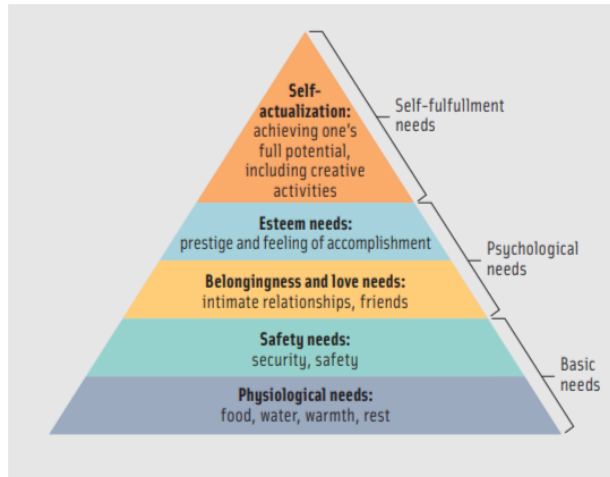
De behoefte om het eigen potentieel te realiseren en persoonlijke groei te ervaren.

Maslow's Hierarchy of Needs (1943) is relevant voor deze studie omdat Jones en Varga (2021) aangeven dat studenten met een jeugdzorgachtergrond eerst aan fysiologische behoeften en veiligheid moeten voldoen voordat ze aan sociale verbondenheid, (zelf)waardering en zelfactualisatie kunnen werken (Figuur 1). Dit betekent dat onderdak en financiële zekerheid cruciaal zijn. Uitdagingen op het gebied van huisvesting en financiën conflicteren met deze basisbehoeften. De studie gebruikt Maslow's theorie om de financiële en huisvestingsuitdagingen van deze studenten te onderzoeken en mogelijke ondersteuningsstructuren te identificeren. Door deze behoeften eerst te vervullen, worden stress en onzekerheden verminderd, wat leidt tot betere concentratie, betrokkenheid, mentale gezondheid en voltooiingsgraad (Gross et al., 2023). De universiteit heeft de volgende interventies geprobeerd: meer toegang tot voedsel en kledingdonaties voor fysiologische behoeften, met voedselbanken en maaltijdprogramma's als effectief. Voor veiligheid werden noodfondsen en noodhuisvesting geboden, wat studenten een gevoel van zekerheid gaf. Voor sociale verbondenheid hielpen vrijwilligers studenten

bij de verhuizing naar de campus en vormde de universiteit een ondersteunend netwerk. Voor zelfwaardering en zelfactualisatie konden studenten ervaringen delen in 'moedige gesprekken', wat hun veerkracht vergrootte. De resultaten toonden aan dat het helpen van studenten in deze volgorde hun welzijn en verbondenheid verbeterde (Jones & Varga, 2021). Zoals genoemd, werken studenten met een jeugdzorgachtergrond overmatig om te compenseren voor het gebrek aan familiale financiële steun om de kosten van hun opleiding en huisvesting te betalen (Skobba et al., 2023). Hierdoor ervaren zij meer stress en besteden zij minder tijd aan hun opleiding. Het vervullen van de eerste twee behoeften van Maslow zorgt ervoor dat deze studenten minder hoeven te werken, meer kunnen focussen op hun opleiding en hierdoor de academische prestaties van deze doelgroep kunnen verbeteren (Child & Marvell, 2024).

Figuur 1.

Maslow's Hierarchy of Needs (Poston, 2009).

Een ondersteunende theorie voor dit onderzoek is de Human Capital Theory van Perna (2006), zoals beschreven door Gross et al. (2023). Deze theorie stelt dat beslissingen van studenten met een jeugdzorgachtergrond over hun opleiding worden beïnvloed door de afweging van voordelen en kosten van hoger onderwijs. De Human Capital Theory helpt bij het begrijpen van uitdagingen op het gebied van

huisvesting en financiën die hun toegang en succes in het hoger onderwijs belemmeren, zoals het niet vinden van geschikte huisvesting, het niet kunnen betalen van leermiddelen door gebrek aan financiële steun, en het gebrek aan kennis over financiële ondersteuningsprogramma's (Geiger & Johnson, 2023). Deze theorie vormt de basis voor het Multilevel Model of College Access (MMCA), dat uit vier lagen bestaat die de keuzes van een individu over hoger onderwijs beïnvloeden. De eerste laag is de habitus, oftewel de manier waarop iemand naar de wereld kijkt, gebaseerd op overtuigingen, gedachten, en vaardigheden verworven uit de directe sociale omgeving. De tweede laag is de gemeenschapscontext, zoals het beschikbare onderwijsprogramma, het opleidingsniveau van ouders, ouderlijke steun, de sociale omgeving, en hulp binnen de opleiding. De derde laag betreft de context van het hoger onderwijs, zoals het type onderwijs, de locatie, en de competitieve aard ervan. De laatste laag is de bredere sociale, economische, en beleidscontext, zoals het percentage van de bevolking met een universitair diploma, armoedecijfers, werkloosheid, en beschikbare overheidssteun (Gross et al., 2021). De human capital-theorie stelt dat formele training, zoals aangeboden door hoger onderwijsinstellingen, de productieve capaciteit van individuen verbetert (van der Merwe, 2010). Deze theorie biedt context voor de financiële en huisvestingsuitdagingen waarmee jongeren met een jeugdzorgachtergrond te maken hebben en de keuzes die zij daardoor maken. Op basis van deze uitdagingen kunnen gerichte interventies worden ingezet, zoals hulp bij het vinden van geschikte huisvesting of financieel advies, wat in lijn staat met dit onderzoek.

Studenten met een jeugdzorgachtergrond ervaren significante uitdagingen op het gebied van financiën en huisvesting tijdens hun studie, wat hun academische succes belemmert. Onderzoek naar deze uitdagingen en ondersteuningsbehoeftes voor studenten met een jeugdzorgachtergrond is een stap in de richting van gelijke kansen voor studenten in hun educatie, waarbij deze educatieve gelijkheid de maatschappelijke relevantie is om dit literatuuronderzoek uit te voeren. Het onderzoek draagt bij aan de beleidsontwikkeling van faculteiten, het biedt waardevolle informatie voor universiteiten om

ondersteuningsstructuren in te voeren of aan te passen en hierbij de inclusiviteit van het onderwijs te vergroten. Dit onderzoek vult een wetenschappelijke lacune door te onderzoeken hoe uitdagingen en ondersteuningsstructuren op dit gebied invloed hebben op het academische succes van studenten met een jeugdzorgachtergrond, een onderwerp dat nog beperkt is onderzocht. Door het analyseren en vergelijken van beschikbare literatuur is het doel om antwoord te geven op de volgende onderzoeksvraag; “Wat zijn uitdagingen op het gebied van huisvesting en financiën waarmee studenten met een jeugdzorgachtergrond worden geconfronteerd tijdens hun universitaire studie, en wat zijn mogelijke ondersteuningsstructuren vanuit de universiteit voor deze uitdagingen?”

Methode

Onderzoeksdesign

In dit onderzoek werd bestaande wetenschappelijke literatuur geanalyseerd door middel van een scoping review. Deze manier van literatuur benaderen zorgde voor een duidelijk beeld van een breed en divers onderzoeksveld. Een scoping review analyseert bestaande data, maar geeft ook aan waar nodig onderzoek mist. Op deze manier werden de uitdagingen en ondersteuningsstructuren op het gebied van financiën en huisvesting geïdentificeerd en konden lacunes in bestaand onderzoek worden aangestipt. Een scoping review is daarnaast geschikt om suggesties te doen voor vervolgonderzoek (Peters et al., 2015). De keuze voor een scoping review hielp bij het systematisch in kaart brengen van de uitdagingen op het gebied van financiën en huisvesting voor studenten met een jeugdzorg achtergrond, wat aansloot bij de centrale begrippen van dit onderzoek, vermeld in figuur 1. In dit onderzoek werd overzicht gecreëerd over de doelgroep: 'Studenten met een jeugdzorgachtergrond in het hoger onderwijs'. Hierbij is exploratief onderzoek het toegepaste design in deze kwalitatieve studie, waarbij de diversiteit van het onderwerp binnen het gebied 'studenten met een jeugdzorgachtergrond op het hoger onderwijs' is blootgelegd. Door exploratief onderzoek kon alle literatuur naast elkaar worden gelegd, op deze manier creëerde dit onderzoek een overzicht van de beschikbare literatuur (Peters et al., 2015).

Zoekprocedure

Tijdens het zoeken naar wetenschappelijke literatuur is er gebruikgemaakt van meerdere beschikbare online databases, om de kans op bias te verkleinen. De gebruikte databases betreffen Eric, Psychology and behavioral sciences collection, Soxindex en Google Scholar. Eric geeft literatuur omtrent onderwijs weer, wat een groot deel van het onderzoek ondersteunt met de doelgroep; studenten. De doelgroep binnen dit onderzoek is studenten met een jeugdzorgachtergrond, door gebruik te maken van Eric werd het gemakkelijker om beschikbare literatuur te vinden over de genoemde doelgroep. Eric gaf een breed scala aan literatuur, waarbij de focus lag op onderwijsgerelateerde onderwerpen. Daarnaast

had Eric gerichte zoekmogelijkheden, wat het vinden van informatie over de specifieke doelgroep vergemakkelijkte. Psychology and behavioral sciences collection gaf wetenschappelijke literatuur over gedrag. Deze database gaf veel resultaten over kwetsbare doelgroepen, zoals in dit geval studenten met een jeugdzorgachtergrond, wat in lijn lag met dit onderzoek. Als laatste is Google Scholar gebruikt, dit door de brede dekking die de database verstrekt en de toegankelijkheid die de database biedt, deze database is enkel gebruikt voor het zoeken naar literatuur via het sneeuwbaaleffect. Hiermee wordt bedoeld dat de referenties van relevante wetenschappelijke literatuur worden gebruikt om nieuwe literatuur te vinden.

De zoekslag werd uitgevoerd tijdens februari en maart 2024, binnen het programma EBSCOhost, waar de genoemde databases geselecteerd waren om literatuur weer te geven. Tijdens het analyseren werd Google Scholar gebruikt om relevante literatuur gelinkt aan de gevonden artikelen te vinden. Figuur 1 geeft een overzicht van de toegepaste zoektermen bij de kernwoorden. De zoektermen en zoekslag zijn navolgbaar om de transparantie binnen het onderzoek te vergroten.

Figuur 2

Kernwoorden en zoektermen

Kernwoorden	Zoektermen
Studenten	Student*
Jeugdzorgachtergrond	Foster care Care experienced residential care
Hoger onderwijs	Higher education University College
Financiën	Financial problems Financial difficulties
Huisvesting	Housing

De zoekslag was Student* OR higher education OR university OR College AND Foster care OR Care experienced OR residential care AND Financial problems OR financial Difficulties OR housing, dit gaf 710 resultaten.

Inclusiecriteria

Tijdens het zoeken naar relevante literatuur is rekening gehouden met een aantal inclusiecriteria, dit zorgde voor consistentie tijdens het onderzoek. De doelgroep betreffende werd gekeken naar studenten aan het hoger onderwijs. De meest gegeven literatuur was internationaal, waarbij werd gekeken of het betreffende onderwijs deel uitmaakte van het hoger onderwijs. Daarnaast werd literatuur geïncludeerd waarvan studenten uit huis waren geplaatst en dus (deels) opgegroeid zijn in jeugdzorg. Dit kon een netwerkplaatsing, pleegzorg of residentiële jeugdzorg betekenen. Andere inclusiecriteria bedraagt dat de publicatie niet ouder is dan twintig jaar, onderwijs is een continu veranderend proces, literatuur over dit onderwerp veroudert snel. Als laatste mocht internationale literatuur meegenomen worden, onder de voorwaarde dat de publicatie Engelstalig was. Als laatste is er gezocht naar literatuur over interventies op basis van financiële of huisvestings uitdagingen. Hieronder kort weergegeven in tabel 2.

Figuur 3

Inclusiecriteria

Categorie	Criteria
Publicatie	Internationaal Engelstalig Nederlandstalig Publicatiejaar vanaf 2004
Doelgroep	Studenten op het hoger onderwijs met een jeugdzorgachtergrond
Interventies	Financiële interventies Huisvestingsinterventies

selectieprocedure

Op de gevonden publicaties is gefilterd naar inclusiecriteria publicatiejaar, waarna de artikelen zijn geanalyseerd met het programma Rayyan, om de kans op menselijke fouten te verkleinen. Tijdens dit proces is gekeken naar de aanwezigheid van duplicaten en werden titels en samenvatting grofweg bekeken om een beslissing te maken over inclusie of exclusie. Bij twijfels over in- of exclusie werden de betreffende artikelen besproken met medestudenten. Deze besprekingen waren op basis van het screenen van titels en abstracts waar werd gekeken naar relevantie op basis van de onderzoeksvraag en inclusiecriteria en verkleinde de kans op individuele bias. Hieruit volgde figuur 3, die transparantie vergroot. Na de abstractscreening werden gehele artikelen gelezen, hierbij werd gekeken naar

methodologische kwaliteit; of de methode aansloot bij het onderzoek en of de conclusies logisch voortvloeien uit de resultaten.

Figuur 4

PRISMA Flow Diagram

Literatuur in databases: N = 710

Publicaties na filter
'publicatiejaar' 2004 - 2024
toegepast:

Geïnccludeerd: N = 610
Geëxcludeerd: N = 100

Publicaties na titelselectie:

Geïnccludeerd: N = 23
Geëxcludeerd: N = 591

Publicaties na abstractscreening:

Geïnccludeerd: N = 13

Geëxcludeerd: N = 7

Publicaties door sneeuwbaaleffect:

N= 1

Totaal aantal publicaties:

N = 14

Data-analyse

Het data-analyseproces bestond uit het onderscheiden van verschillende thema's binnen de geselecteerde artikelen. De verschillende kanten van de thema's 'Financiën', 'huisvesting' en

‘ondersteuningsstructuren’ werden samengevoegd vanuit de literatuur en samengevat in de resultaten van het onderzoek. Deze methode van analyseren zorgde voor het begrijpen van terugkerende patronen in de uiteenlopende resultaten van verschillende onderzoeken over de ervaringen van studenten met een jeugdzorgachtergrond op het hoger onderwijs.

Resultaten

Financiën

Het hoger onderwijs moet een kans bieden voor financiële zekerheid en kennis bij het betreden van een baan (Lalonde et al., 2020), maar in veel onderzoeken springen de financiële behoeften van studenten met een jeugdzorgachtergrond uit de tekst. Zo ook in het onderzoek van Toms et al. uit 2023, waar wordt gekeken naar hoe universiteiten kwetsbare studenten, waaronder die met een jeugdzorgachtergrond, kunnen ondersteunen. Financiële behoeften staan bovenaan de lijst van uitdagingen die deze studenten ondervinden, waaronder essentiële behoeften zoals kleding, voedsel, gezondheidszorg en vervoer. Uit een enquête onder dertien studenten blijkt dat negen van hen financiële ondersteuning nodig hadden, terwijl velen aangeven weinig kennis te hebben over het aanvragen ervan. De studie heeft echter beperkingen, zoals een kleine, homogene steekproef zonder controlegroep. In 2010 verlieten 27850 jongeren in de VS de jeugdzorg zonder familie om op terug te vallen, wat een groot deel van de oorzaak voor het gebrek aan financiële middelen en kennis is (Curry & Abrams, 2015). In een vragenlijst met 1377 deelnemers met een jeugdzorgachtergrond gaf 40 procent aan dat het financiële aspect de reden is om niet in te schrijven voor het hoger onderwijs (Salisbury, 2016). Een literatuurreview van Berardi en Morton (2017) schetst een beeld van de financiële status van de studenten met een jeugdzorgachtergrond. In hun onderzoek hebben zij gevonden dat 62 procent van deze doelgroep minder dan 250 dollar aan financiële activa bezit. Financiële onafhankelijkheid wordt door studenten met een jeugdzorgachtergrond beschreven als onbereikbaar. De studenten hebben lagere verdiensten en een hoger werkloosheidspercentage (Curry & Abrams, 2015). In een narratieve studie van Dawoud (2023) noemen studenten met een jeugdzorgachtergrond de financiële uitdagingen die zij ervaren, hieronder viel het niet kunnen betalen van; eten en drinken, huisvesting, vervoer en gezondheidszorg. Hoe minder aan deze behoeftes werden voldaan, hoe lager de academische prestatie en hoe hoger de stress was van de student (Dawoud, 2023). Als gevolg van financiële tekortkomingen

wordt vervoer vaak genoemd, studenten hebben bijvoorbeeld geen auto of kunnen hun auto niet laten repareren. Daarnaast waren parkeerkosten voor studenten een uitdaging, een student noemt dat hij drie keer 300 dollar in een jaar moet betalen voor zijn parkeerplek. Ook voedsel wordt genoemd, zo zeggen sommige studenten uit te slapen, zodat zij genoeg hebben aan twee maaltijden op een dag. Een voorbeeld van kleding is dat een student geen stageplek voor haar opleiding kon vinden, omdat ze werd afgewezen op de enige kleding die ze had (Salisbury, 2016). Om te compenseren werken deze studenten naast hun opleiding, sommige studenten hebben vier banen om rond te kunnen komen (Skobba et al., 2023)

Voor studenten die financiële moeilijkheden ervaren, is financiële hulp een kritische factor in hun academische succes, bleek uit een longitudinale studie waarin 329 jongeren negen jaar werden gevolgd (Okpych & Courtney, 2021). Een voorbeeld hiervan is een onderzoek uitgevoerd tijdens lockdown periodes als gevolg van COVID, waarbij een combinatie werd gedaan van kwalitatief onderzoek bij 23 jongeren en kwantitatief onderzoek bij een grote groep studenten binnen de doelgroep (Lalonde et al., 2020). Jongeren met een jeugdzorgachtergrond liepen tijdens deze periode enorm achter op de rest van de studenten, omdat zij de technologie nodig voor het thuis volgen van de opleiding niet konden betalen (Lalonde et al., 2020). Zelfs met hulp blijft rondkomen voor deze studenten moeilijk, zo geeft een studie aan dat acht van de 22 participanten collegegeldvrijstelling hadden, maar dat slechts twee participanten geen financiële problemen ervaarden. Hierbij ging het vaak over levensmiddelen en huisvesting (Lalonde et al., 2020). Studenten met een jeugdzorgachtergrond verlaten eerder en vaker het hoger onderwijs door gebrek aan stabiele woonomgeving en onvervulde basisbehoeften (Lalonde et al., 2020).

Huisvesting

Huisvestingsinstabiliteit is doorgegeven over generaties heen, met armoede als oorzaak. De gevolgen van huisvestingsinstabiliteit zijn stress, honger en vermoeidheid, deze gevolgen zorgen voor zowel fysieke als mentale gezondheidsproblemen (Dawoud, 2023). Daarnaast uiten studenten frustraties over het gebrek aan controle dat zij hebben over hun huisvestingssituatie (Skobba et al., 2023). In een onderzoek over mensen met een jeugdzorgachtergrond wordt gevonden dat de deelnemers die veel van basis- en middelbare school zijn gewisseld en in groepsverband hebben gewoond zich het vaakst niet inschrijven voor het hoger onderwijs, het onderzoek geeft aan dat deze instabiliteit van plekken een gevolg heeft op de leerprestaties van de jongeren (Lalonde et al., 2020). Dit terwijl enquêtes ingevuld door 63.515 studenten, verdeeld over 104 universiteiten, aantonen dat tot 80 procent van de jongeren met een jeugdzorgachtergrond de wens heeft om te gaan studeren en 46 procent een middelbareschooldiploma behaalt. Als redenen worden gebrekkige academische voorbereiding en een lager academisch zelfbeeld gegeven (Niznik et al., 2022). Van de dertien participanten in het onderzoek van Toms et al. (2023) geven zeven studenten aan uitdagingen te hebben ervaren op het gebied van huisvesting. Hierbij is genoemd dat het vinden van betaalbare huisvesting in de buurt van campus erg lastig is. Voor de studenten die op campus wonen zijn de grootste zorgen de semesterpauzes. Wat hiermee bedoeld wordt is dat de studenten tijdens de semesters onderdak hebben, maar zodra er vakanties zijn geweest in de zomer, winter en lente, zij niet kunnen terugvallen op onderdak bij familie, zoals studenten zonder jeugdzorgachtergrond dit doen. Een student vertelt tijdens de zomervakantie bij een vreemde op de bank te hebben geslapen, andere voorbeelden zijn het wonen op straat of verblijven in auto's tijdens de tussenperiodes (Dawoud, 2023). John, een student uit de VS, bleef stiekem op campus wonen tijdens de vakanties, waarbij hij in het donker door de gangen dwaalde op zoek naar eten. Later werd er een ondersteuningsprogramma naar hem vernoemd (Troop, 2012). Ook blijken de huisvestingsproblemen voor studenten met een jeugdzorgachtergrond groter op het hoger onderwijs

dan op lagere opleidingsniveaus, dit heeft te maken met de hogere kosten van het onderdak (Dawoud, 2023). Salisbury (2016) geeft een oplossing voor de semesterpauzes, studenten met huisvestingsproblematiek maken veel gebruik van de slaapzalen van campus, wanneer een universiteit ervoor kiest om deze open te laten. Verder geven zes van de dertien participanten aan een woning te hebben, maar geen geld over te hebben om spullen in huis te kunnen halen, deze studenten hebben bijvoorbeeld geen bed of koelkast (Toms et al., 2023). Binnen de gevonden literatuur werd een controversieel resultaat weergegeven, er waren enkele studenten die door hun plek op campus juist meer huisvestingsstabiliteit ervaren dan voor het betreden van het hoger onderwijs (Skobba et al., 2023). Er wordt een sterk verband gevonden tussen huisvestingsinstabiliteit en voedselonzekeerheid onder studenten met een jeugdzorgachtergrond (Dawoud, 2023). In literatuuronderzoek is gevonden dat dertig procent van de studenten met een jeugdzorgachtergrond een periode van dakloosheid heeft meegemaakt en in meer dan vijf verschillende woningen hebben gewoond in een korte periode door het niet kunnen betalen van de huur (Toms et al., 2023). Het gebrek aan familiale ondersteuning is de oorzaak van deze problemen (Curry & Abrams, 2015). Uit kwantitatief onderzoek en interviews blijkt dat 20 tot 30 procent van de respondenten dakloosheid heeft ervaren, waarbij 24 procent 'bankhoppen' als een methode voor onderdak heeft gebruikt, wat het kort verblijven bij vrienden/kennissen betekent (Curry & Abrams, 2015). In een narratieve studie vertellen studenten hoe ze werk moeten prioriteren boven school om zo hun woning te kunnen betalen, de mate waarin deze studenten moeten werken zorgt ervoor dat hun academische prestaties hieronder lijden (Dawoud, 2023). Wanneer jongeren problemen hebben op het gebied van huisvesting, zoals (dreigende) dakloosheid, neigen zij hun academische carrière aan de kant te zetten, het verbeteren van de huisvestingssituatie voor deze jongeren zorgt voor het verbeteren van hun academische prestaties (Lalonde et al., 2020). Aan de hand van de genoemde praktische uitdagingen is onderzoek uitgevoerd, waarbij werd gevonden dat als gevolg van de financiële en huisvestingsuitdagingen jongeren met een jeugdzorgachtergrond negen keer minder

kans hadden om op 26 jarige leeftijd een diploma van een vierjarige universiteit in bezit te hebben dan jongeren zonder jeugdzorgachtergrond (Curry & Abrams, 2015).

Ondersteuningsstructuren

In de studie van Tucker et al. (2023) wordt informatie gegeven over een groot programma in de Verenigde Staten; The Pell Grant Program, waarbij er in het schooljaar van 2020 een bedrag van 27 miljard dollar ter ondersteuning aan 6.3 miljoen studenten is uitgereikt. Het geld dat de studenten van dit programma hebben ontvangen is een gift en liep op tot 6,859 dollar (Tucker et al., 2023). Het bedrag dat een student heeft gekregen is berekend aan de hand van de kosten van de opleiding, waarvan het bedrag dat de familie van de student inlegt als financiële ondersteuning is afgetrokken. Daarnaast zijn factoren als type school, of de student full- of parttime aan de opleiding studeert en of hij/zij van plan is het gehele studiejaar te studeren, meegenomen in de overweging over de hoeveelheid van de gift (Tucker et al., 2023). Het maximale bedrag van het programma is over de jaren heen hoger geworden, maar studenten kunnen van het bedrag minder betalen. Dit laat zien hoe in verhouding het hoger onderwijs, inclusief collegegeld, onderdak en studiemateriaal, duurder is geworden, dit heeft directe invloed gehad op studenten met een jeugdzorgachtergrond, een kwetsbare doelgroep binnen het hoger onderwijs. In 1975 kon een student met de gift van The Pell Grant Program de helft van de kosten betalen, terwijl dit in 2020 nog veertien procent was (Dortch, 2023). Ondanks het ontvangen van de Pell Grant noemt een student bijvoorbeeld drie banen te werken om voor basisbehoeften en haar opleiding te betalen (Lalonde et al., 2020). Een ander middel waar studenten met een jeugdzorgachtergrond beroep op kunnen doen ten behoeve van financiële ondersteuning is de Education and Training Vouchers (ETV). Dit programma biedt vouchers tot €5000 voor jongeren met een jeugdzorgachtergrond om hun opleiding en aanverwante kosten te financieren. Sinds 2002 beschikbaar, kunnen studenten vanaf 16 jaar hier tot 5 jaar gebruik van maken. Het onderscheid met de Pell Grant is dat de ETV's exclusief zijn voor

studenten met een jeugdzorgachtergrond, terwijl de Pell Grant voor alle studenten met financiële behoeften is. Studenten kunnen toegang krijgen tot de ETV's via jeugdzorg, door contact op te nemen met een voormalige pleegzorgwerker of casemanager (Tucker et al., 2023). Het geld van de ETV's kan worden gebruikt voor het collegegeld, huisvesting, studiemateriaal en vervoer. Het nadeel van deze vouchers is dat er een beperkt aantal universiteiten zijn die de vouchers accepteren (Okpych et al., 2020). Andere voorbeelden van financiële ondersteuning voor studenten met een jeugdzorgachtergrond zijn organisaties zoals Foster Care to Success, waarbij door middel van individuele donoren een bedrag van 1500 tot 5000 wordt uitgereikt aan studenten om te helpen bij de kosten van het hoger onderwijs (Tucker et al., 2023).

Sinds het begin van de jaren negentig bestaan er vrijstellingsprogramma's van collegegeld en de kosten van de universiteit, echter zijn deze programma's grotendeels niet geëvalueerd en is het niet duidelijk of doelen zijn bereikt. Namelijk; het behouden en laten afstuderen van studenten met een jeugdzorgachtergrond. In Bustillos et al. (2022) is de staat Texas als case study gebruikt, omdat deze staat over de grootste hoeveelheid ondersteuningsprogramma's voor studenten met een jeugdzorgachtergrond beschikt. Naar schatting van Bustillos et al. (2022) hebben 37 staten vrijstellings- of beurzenprogramma's voor studenten met ervaring in pleegzorg (SEFC). Deze programma's verstrekken financiële middelen als onderdeel van de studiefinanciering, specifiek om de kosten van het hoger onderwijs te dekken. De structuur van deze programma's verschilt tussen staten. Sommige staten, zoals Texas, Nevada en Florida, laten de instellingen voor hoger onderwijs zelf de kosten van collegegeld en kosten voor SEFC dekken, terwijl andere, zoals de programma's voor vrijstelling van collegegeld in Californië en Minnesota, vertrouwen op staatsmiddelen. Bustillos et al. (2022) adviseren om collegegeldvrijstellingen voor studenten met een jeugdzorgachtergrond uit te breiden. Uit de evaluatie van deze programma's blijkt dat studenten die de vrijstelling hebben gebruikt 3,5 keer vaker een diploma behalen dan studenten die hiervan geen gebruik hebben gemaakt. Echter, de studie benadrukt dat

vrijstellingen alleen niet voldoende zijn geweest om deze studenten volledig te ondersteunen richting een diploma. Naast financiële steun raden ze ook verplichte coaching en campusondersteuning aan.

100 procent van de gevraagde participanten die meededen aan het Beloved Scholars Group zijn blij met hun deelname. In dit programma werd hen advies gegeven, ze noemen het een plek om op terug te vallen. Er werd financiële hulp en advies geboden op het gebied van gezondheidszorg, verzekeringen, huisvesting, financiën, etc. De studenten kregen een geheel jaar onderdak, waarbij een student noemt dat ze genoeg geld ontving om haar twee banen op te zeggen en te kunnen focussen op school. Er werd extra geld gegeven aan studenten die jongere deelnemers wilden begeleiden, zo kon de gift van 6000 dollar naar 7500 dollar per jaar stijgen (Salisbury, 2016).

Een toegankelijke vorm van in aanmerking komen voor financiële ondersteuning is door het invullen van de Free Application for Federal Student Aid (FAFSA). Bij 53e vraag van deze lijst kan de student aangeven een jeugdzorgachtergrond te hebben (Toms et al., 2023). Een uitdaging die studenten ervaren bij de FAFSA is het vinden van informatie en financiële documenten over hun ouders, waardoor de lijst niet compleet gemaakt kan worden (Dawoud, 2023). Ook kiezen niet alle studenten niet voor 'independent' als status, omdat weinig studenten met een jeugdzorgachtergrond kennis hebben van de gevolgen van het invullen van de lijst. Door deze status aan te geven komen de studenten eerder in aanmerking voor financiële ondersteuning (Lalonde et al., 2020).

Per campus zijn verschillende ondersteuningsprogramma's gevonden, echter is er voor deze kleine programma's weinig tot geen onderzoek uitgevoerd en kan er dus geen bewijs worden geleverd van effectiviteit (Okpych & Courtney, 2021). Ondanks dat er financiële ondersteuning beschikbaar is geweest voor studenten, is benoemd dat dit proces te veel tijd kost voor mensen die hun opleiding met werk moeten combineren. Daarnaast kwamen studenten niet in aanmerking door niet te voldoen aan de

eisen van burgerlijke staat, een bepaalde score GPA of door het hebben van een strafblad (Dawoud, 2023). Studenten liepen tegen hetzelfde probleem aan bij het Family Unification Programma en Fostering Connections to Succes, waar de studenten vaak niet aan de eisen van het programma voldeden en na afloop van het programma in dezelfde problematiek raakten als voorheen (Curry & Abrams, 2015). In dezelfde studie vertellen studenten over programma's gericht op emancipatie, waarbij tijdelijke woningen worden aangeboden, het doel van deze overgangsprogramma's is het bieden van (betaalbare) woonplekken in de eerste jaren na emancipatie (Salisbury, 2016). De studenten geven aan dat wanneer zij deze tijdelijke plek moeten verlaten, zij zich nog steeds onvoorbereid voelen op het zelfstandig rondkomen en zoeken van onderdak (Dawoud, 2023). Een ander voorbeeld van een overgangsprogramma is het Independent Living Program, waarbij advies, hulp bij het zoeken van een baan, educatie en levensvaardigheid training werd geboden. De resultaten van dit programma waren niet uitgebreid, maar gaven aan dat het zelfvertrouwen van de studenten was verbeterd (Dawoud, 2023). Een laatste overgangsprogramma waar studenten enthousiast over zijn is het Chafee Programma, wat zich richt op het vergroten van de zelfstandigheid, het financieel ondersteunen van de overgang naar school of werk en gezondheidszorg en het vergroten van het sociale netwerk (Lalonde et al., 2020). Staten mogen 30 procent van het fonds gebruiken voor huisvesting (Curry & Abrams, 2015). Vier vergelijkbare programma's zijn Fostering Succes, Epic Scholars, John Seita Scholars en Single Stop, waarbij onder andere academische, financiële, huisvesting, carrière en emotionele ondersteuning wordt geboden. De eerste drie programma's richten zich hierbij specifiek op studenten met een jeugdzorgachtergrond, terwijl Single Stop toegankelijk is voor elke kwetsbare groep op het hoger onderwijs. Vanuit de verschillende ondersteuningsvormen van de programma's worden veel positieve effecten gezien, maar blijven toch veel studenten weg door onwetendheid, angst voor stigma of simpelweg te weinig tijd (Lalonde et al., 2020; Troop, 2012). Deze kloof wordt bevestigd, 44 staten in de VS bieden hulp aan voor overgangshuisvesting, maar studenten met een jeugdzorgachtergrond hebben

hier dikwijls geen kennis van (Curry & Abrams, 2015). Tijdens een onderzoek onder studenten met een jeugdzorgachtergrond in financiële problemen gaf 63 procent aan geen kennis te hebben van ondersteuningsprogramma's, van de studenten die hier wel kennis over hadden, nam 48 procent deel aan een programma. Het onderzoek geeft als conclusie dat universiteiten de beschikbare programma's moeten promoten (Niznik et al., 2022).

Discussie

Om tot de conclusie van het onderzoek te komen, allereerst een herhaling van de onderzoeksvraag: “Wat zijn uitdagingen op het gebied van huisvesting en financiën waarmee studenten met een jeugdzorgachtergrond worden geconfronteerd tijdens hun universitaire studie, en wat zijn mogelijke ondersteuningsstructuren vanuit de universiteit voor deze uitdagingen?”

Financiën

Studenten met een jeugdzorgachtergrond worden tijdens hun universitaire studie geconfronteerd met aanzienlijke uitdagingen op het gebied van huisvesting en financiën. Financiële behoeften komen vaak naar voren als een belangrijke hindernis, met studenten die moeite hebben om basisbehoeften zoals kleding, voedsel, gezondheidszorg en vervoer te betalen (Lalonde et al., 2020; Toms et al., 2023). Het gebrek aan financiële middelen en kennis over het aanvragen van financiële ondersteuning blijkt groot te zijn, wat leidt tot stress en lagere academische prestaties (Salisbury, 2016; Dawoud, 2023).

Huisvesting

Huisvestingsinstabiliteit is een andere grote uitdaging, waarbij studenten worstelen met het vinden van betaalbare en stabiele huisvesting, vooral tijdens semesterpauzes (Dawoud, 2023; Lalonde et al., 2020). Veel studenten hebben te maken gehad met dakloosheid of frequente verhuizingen, wat een negatieve invloed heeft op hun academische prestaties en mentale gezondheid (Curry & Abrams, 2015; Toms et al., 2023).

Ondersteuningsstructuren

Om uitdagingen aan te pakken, zijn er verschillende ondersteuningsstructuren vanuit de universiteit beschikbaar. Financiële hulpbronnen zoals het Pell Grant-programma en het Education and

Training Vouchers-programma bieden financiële ondersteuning aan studenten met een jeugdzorgachtergrond (Tucker et al., 2023). Bovendien zijn er specifieke programma's zoals Fostering Success, Epic Scholars, John Seita Scholars en Single Stop die een breed scala aan ondersteuning bieden, waaronder academische, financiële, huisvesting, carrière- en emotionele ondersteuning (Lalonde et al., 2020).

Ondanks deze ondersteuningsstructuren blijven er nog steeds obstakels bestaan, waaronder onwetendheid over het bestaan van deze programma's, stigma en tijdgebrek (Lalonde et al., 2020; Curry & Abrams, 2015). Het promoten van beschikbare programma's en het vereenvoudigen van de toegang tot financiële ondersteuning kunnen helpen om deze studenten effectiever te ondersteunen (Niznik et al., 2022).

Aan de hand van dit onderzoek lijkt het van belang om studenten met een jeugdzorgachtergrond zo vroeg mogelijk te identificeren, zodat deze studenten vanaf het begin van hun opleidingstraject ondersteuning kunnen ontvangen. Dit is mogelijk door een samenwerking tussen staatsdiensten, middelbare scholen en universiteiten. Ook kunnen universiteiten analyseren hoe studenten de 53e vraag van de FAFSA hebben beantwoord (Toms et al., 2023). Voor het behoud van studenten binnen de universiteit is van belang dat er aan hun basisbehoeften wordt voldaan, dit betekent; levensmiddelen, veilig onderdak en kleding (Lalonde et al., 2020). Om studenten met een jeugdzorgachtergrond hierin te ondersteunen is het prioriteren van financiële ondersteuning van belang, een voorbeeld hiervan is het investeren in collegegeld vrijstellingen en beurzenprogramma's voor levensonderhoud (Dawoud, 2023).

Voor huisvestingsinstabiliteit lijkt sociale ondersteuning een van de grootste ondersteuning te zijn. Vaak hebben studenten met een jeugdzorgachtergrond een kleine kring en zijn zij afhankelijk van onderwijsinstellingen en de overheid (Niznik et al., 2022). Interventies voor het verbreden van het

sociale netwerk van deze studenten kunnen bijdragen aan het oplossen van het probleem (Dawoud, 2023). Niet alleen voor huisvestingsproblemen is dit een oplossing, studenten geven aan dat de motivatie en begrip van een leerkracht het verschil kan maken voor het doorzetten van studeren (Salisbury, 2016).

Door onwetendheid van studenten over de ondersteuning die zij kunnen ontvangen of de langdurige duur van het ontvangen van hulp, ervaren deze studenten veel stress. Ze nemen (meerdere) banen en laten hun academische prestaties lijden onder hun werkdruk (Dawoud, 2023). De grootste bevinding in dit onderzoek is dat de kennis over ondersteuning onder deze studenten moet worden vergroot en het stigma rondom hulp vragen moet worden opgelost (Curry & Abrams, 2015). Jongeren zouden moeten streven naar interdependentie, het succesvol benutten van ondersteuning om hun stabiliteit te vergroten, in plaats van naar onafhankelijkheid (Curry & Abrams, 2015). Daarnaast moeten studenten met een jeugdzorgachtergrond, naast hun gebrek aan kennis, op teveel plekken tegelijk zoeken naar hulp, waardoor zij hun poging stopzetten, de grootste aanbeveling is voor universiteiten om programma's te promoten, om op deze manier kennis te vergroten en het stigma te verkleinen (Salisbury, 2016).

Door het uitvoeren van het onderzoek zijn veel nieuwe inzichten ontstaan, bijvoorbeeld het grote aantal ondersteuningsprogramma's in omloop. De beperking blijkt minder te liggen in de ondersteuningsprogramma's, maar meer in de onwetendheid en het stigma rondom ondersteuning onder de studenten met een jeugdzorgachtergrond. De resultaten tonen aan dat studenten met een jeugdzorgachtergrond moeten worden ingelicht over de mogelijke opties. Uit onderzoek van Dawoud (2023) bleek dat er een positieve correlatie was tussen academische voortgang en inkomenspotentieel, maar hoe kunnen studenten gaan studeren om hun inkomen te verhogen, wanneer zij eerst hun inkomen moeten verhogen om te gaan studeren?

Beperkingen van het onderzoek zijn het demografische aspect. Het grootste deel van de literatuur komt uit de VS, waardoor de resultaten niet kunnen spreken voor andere delen van de wereld. Daarnaast is een deel van de resultaten gebaseerd op kleine steekproeven, hiermee wordt bedoeld minder participanten of slechts een of twee universiteiten betrokken binnen een onderzoek. Deze beperkingen hebben als gevolg dat het de generaliseerbaarheid van dit onderzoek verkleint.

Wanneer er niets verandert, blijven ondersteuningsprogramma's komen, zonder dat de potentiële effectiviteit ervan kan worden bereikt. Studenten blijven praktische uitdagingen ervaren, zonder te weten waar zij terecht kunnen of houden zich schuil onder zelfredzaamheid. De gevolgen van de huisvestingsinstabiliteit zorgen voor hogere uitvalpercentages op het hoger onderwijs, wat op langere termijn een slecht effect heeft op de economie (Dawoud, 2023). Dit onderzoek benadrukt het belang van een specifieke volgorde. Het begint met het informeren van studenten met een jeugdzorgachtergrond over beschikbare ondersteuning en het verminderen van het stigma rondom het zoeken van hulp. Daarna kunnen effectieve ondersteuningsprogramma's worden gepromoot, gericht op het prioriteren van de basisbehoeften van studenten en het versterken van hun sociale netwerk.

Door te kijken via Maslow's theorie naar de praktische uitdagingen van de studenten met een jeugdzorgachtergrond, kan worden geconcludeerd dat wanneer de overlevingsbehoeften van de studenten dringend zijn, de academische taken op de achtergrond raken. Door te identificeren waar studenten zich bevinden in de piramide van Maslow en op basis hiervan een plan op te stellen, kan het uitvalpercentage op het hoger onderwijs worden verlaagd (Lalonde et al., 2020).

The human capital theorie legt uit hoe de beslissingen van studenten worden beïnvloedt door de kosten tegenover de baten te leggen, hierbinnen zijn verschillende lagen. Per laag zal een representatie vanuit literatuur worden beschreven. Habitus; studenten die op de middelbare school academische

vaardigheden hebben geleerd, kiezen vaker voor en slagen vaker in het hoger onderwijs (Lalonde et al., 2020). Gemeenschapscontext: Studenten met een jeugdzorgachtergrond maken community college vaker af, ze geven het kostenverschil met hoger onderwijs hiervoor als reden (Salisbury, 2016). Context hoger onderwijs: Het vervoer naar locatie kan voor studenten een te grote uitdaging zijn, waardoor zij stoppen met studeren op een bepaalde plek (Dawoud, 2023). Sociaal-economische context: voor studenten met een jeugdzorgachtergrond bestaat een taboe rondom het zoeken van hulp (Curry & Abrams, 2015).

Een suggestie voor vervolgonderzoek is het analyseren hoe het promoten van en inlichten over ondersteuningsprogramma's het gedrag van studenten met een jeugdzorgachtergrond beïnvloedt, een opzet hiervan kan in combinatie van kwalitatief en kwantitatief onderzoek. Door een aantal universiteiten als casestudy te gebruiken, inclusief controlegroep, waarbij de academische prestaties van studenten worden vergeleken op basis van waar voorlichting wordt gegeven over beschikbare ondersteuning voor studenten met een jeugdzorgachtergrond. Ook zou een kwalitatief onderzoek naar hoe het stigma rondom hulp bij studenten met een jeugdzorgachtergrond tot stand is gekomen en hoe dit stigma verholpen kan worden een goede stap zijn. Daarnaast is een reproductie van dit onderzoek op grotere schaal waardig, om de generaliseerbaarheid van de gevonden resultaten te vergroten tot buiten de VS.

Literatuurlijst

- Berardi, A., & Morton, B. M. (2017). Maximizing Academic Success for Foster Care Students: A Trauma-Informed Approach. *Journal of At-Risk Issues*, 20(1), 10–16.
- Boendermaker, L., van Rooijen, K., Berg, T., & Bartelink, C. (2013). Residentiële jeugdzorg: wat werkt. *Utrecht: Nederlands Jeugdinstituut*.
- Broton, K. M., & Goldrick-Rab, S. (2018). Going Without: An Exploration of Food and Housing Insecurity among Undergraduates. *Educational Researcher*, 47(2), 121–133.
<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.3102/0013189X17741303>
- Bustillos, S., Watt, T., & Norton, C. (2022). Tuition Waiver Programs for Students with Experience in Foster Care: Policy and Practice Recommendations. *San Francisco: John Burton Advocates for Youth*.
- Chapin Hall at the University of Chicago, Courtney, M. E., Okpych, N. J., Park, K., Harty, J., Feng, H., Torres-García, A., & Sayed, S. (2018). Findings from the California Youth Transitions to Adulthood Study (CalYOUTH): Conditions of Youth at Age 21. In *Chapin Hall at the University of Chicago*.
https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/https://www.chapinhall.org/wp-content/uploads/CY_YT_RE0518_1.pdf
- Child, S. & Marvell, R. (2024). Care-Experienced Students in Higher Education: A Case for Re-Figuring Higher Education Worlds to Widen Access and Further Social Justice. *British Educational Research Journal*, 50(2), 474–494. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1002/berj.3905>

- Courtney, M. E., Dworsky, A., Cusick, G. R., Havlicek, J., Perez, A., & Keller, T. E. (2007). *Midwest Evaluation of the Adult Functioning of Former Foster Youth: Outcomes at Age 21*. Chicago: Chapin Hall Center for Children at the University of Chicago.
- Crenshaw-Williams, N. P. (2023). Aiding Teachers in Understanding and Reducing Trauma for Children in Foster Care in an Educational Setting. *SRATE Journal*, 32(1).
- Crutchfield, R. M., Maguire, J., Campbell, C. D., Lohay, D., Valverde Loscko, S., & Simon, R. (2020). "I'm Supposed to Be Helping Others": Exploring Food Insecurity and Homelessness for Social Work Students. *Journal of Social Work Education*, 56(1), S150–S162.
<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1080/10437797.2020.1741478>
- Curry, S., & Abrams, L. (2015). Housing and Social Support for Youth Aging Out of Foster Care: State of the Research Literature and Directions for Future Inquiry. *Child & Adolescent Social Work Journal*, 32(2), 143–153. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1007/s10560-014-0346-4>
- Dawoud, S. D. (2023). Exploring the Needs of College Students Experiencing Housing Instability. *In ProQuest LLC*.
https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/https://gateway.proquest.com/openurl?url_ver=Z39.88-2004&rft_val_fmt=info:ofi/fmt:kev:mtx:dissertation&res_dat=xri:pqm&rft_dat=xri:pqdiss:30988385
- Geiger, J. M., & Johnson, R. M. (2023). Expanding our Understanding of Student Experiences and the Supports and Programs for College Students with Foster Care Experience: An Introduction to the Special Issue on Foster Care and Higher Education. *Child & Adolescent Social Work Journal*, 40(2), 159–161. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1007/s10560-023-00914-3>

Gross, J. P., Geiger, J. M., King, G., & King, S. (2023). Money Matters: Factors Associated with Receipt of Financial Aid among Youth Who Have Experienced Foster Care. *Journal of Student Financial Aid*, 52(1). DOI: <https://doi.org/10.55504/0884-9153.1756>

Gross, J. P. (2019). Former Foster Youth in Postsecondary Education: Reaching Higher. In Former Foster Youth in Postsecondary Education. *Palgrave Pilot*.
<https://doi.org/10.1007/978-3-319-99459-8>

Hallett, R. E., & Crutchfield, R. (2017). Homelessness and Housing Insecurity in Higher Education: A Trauma-Informed Approach to Research, Policy, and Practice. *ASHE Higher Education Report*, 43(6), 7–118. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1002/aehe.20122>

Hanson, D., Pergamit, M., Tucker, L. P., Thomas, K., & Gedo, S. (2022). *Do Education and Training Vouchers Make a Difference for Young Adults in Foster Care* (Vol. 140). OPRE Report.

Jones, S. E., & Varga, M. D. (2021). Students Who Experienced Foster Care Are on Campus: Are Colleges Ready? *Georgia Journal of College Student Affairs*, 37(2), 3–19

Library of Congress, C. R. S. (CRS), & Dortch, C. (2023). Federal Pell Grant Program of the Higher Education Act: Primer. CRS Report R45418, Version 6. Updated. In *Congressional Research Service*.

Nederlands Jeugdinstuut. (z.d.). Pleegzorg. Geraadpleegd op [03-03-2024], van
<https://www.nji.nl/pleegzorg/definitie>

Okpych, N. J., & Courtney, M. E. (2021). Barriers to Degree Completion for College Students with Foster Care Histories: Results from a 10-Year Longitudinal Study. *Journal of College Student*

Retention: Research, Theory & Practice, 23(1), 28–54.

<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1177/1521025118791776>

Okpych, N. J., Park, S. (Ethan), Sayed, S., & Courtney, M. E. (2020). The roles of Campus-Support Programs (CSPs) and Education and Training Vouchers (ETVs) on college persistence for youth with foster care histories. *Children and Youth Services Review*, 111.

<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1016/j.childyouth.2020.104891>

Perna, L. W. (2006a). Studying college access and choice: A proposed conceptual model. In J. C. Smart (Ed.), *Higher education: Handbook of theory and research: Vol. XXI* (pp. 99–157).

Peters, M. D. J., Godfrey, C. M., Khalil, H., McInerney, P., Parker, D., & Soares, C. B. (2015). Guidance for conducting systematic scoping reviews. *International Journal of Evidence-Based Healthcare*, 13(3), 141-146. <https://doi.org/10.1097/XEB.0000000000000050>

Poston, B. (2009). Maslow's hierarchy of needs. *The Surgical Technologist*, 41(8), 347-353.

Salisbury, J. A. (2016). The Perspectives of Former Foster Youth about University Supports. In *ProQuest LLC*.

https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/https://gateway.proquest.com/openurl?url_ver=Z39.88-2004&rft_val_fmt=info:ofi/fmt:kev:mtx:dissertation&res_dat=xri:pqm&rft_dat=xri:pqdiss:10148342

Skobba, K., Moorman, D., Meyers, D., White, K., & Tiller, L. (2023). Nowhere to go: Housing pathways of college students with foster care and homelessness experience. *Child & Family Social Work*, 28(1), 96–107. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1111/cfs.12944>

Toms, O. M., Collins, J. C., & Campbell-Whatley, G. D. (2023). A Tenacious Population: Supporting Former Foster Youth in Higher Ed. *Journal for Multicultural Education*, 17(1), 106–122.

<https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/10.1108/JME-05-2022-0058>

Trellis Company, Niznik, A., Fletcher, C., & Barone, S. (2022). Student Financial Wellness of Youth Formerly in Foster Care. Spotlight Report Brief. In *Trellis Company*.

Troop, D. (2012). For former foster kids, campus is their “home for the holidays.” *Chronicle of Higher Education*. <https://doi-org.proxy-ub.rug.nl/https://chronicle.com/>

University of Denver, C. E. and A. L., University of Northern Colorado (UNC), Lalonde, T., Tsai, C.-L., Clemens, E. V., Myers, K., Sheesley, A. P., Tolliver, L., & McElhinney, C. (2020). Flattening the College Curve: Lessons Learned from Foster Care to Improve Postsecondary Participation for All Youth. Report No. 107A. In *Grantee Submission*.

Urban Institute, Tucker, L. P., Hanson, D., Pergamit, M., Norwitt, J., & Gedo, S. (2023). Foster Care, Postsecondary Education, and the Need for Financial Aid: How Affordable Is Postsecondary Education for Young People with a Foster Care History? In *Urban Institute*.

van der Merwe, A. (2010). Does Human Capital Theory Explain the Value of Higher Education? A South African Case Study. *American Journal of Business Education*, 3(1), 107-118.

Zoon, M. (2014). Continuïteit van pleegzorg. De resultaten worden gepresenteerd tijdens een wetenschappelijke bijeenkomst, 1-9.